

1 Aralık Dünya AIDS Günü

Birleşmiş Milletler'in HIV/AIDS konusunda uzmanlaşmış organı (UNAIDS), dünyada 10 milyondan fazla insanın HIV durumunu bilmediğini tahmin etmektedir. Bunun temelde iki nedeni var: İlki ücretsiz test hizmeti veren laboratuvarlara erişimin kısıtlı olması ya da olmaması; ikincisi testin pozitif çıkacağı korkusuyla test yaptırmaktan kaçınmak. Bunlara, Türkiye gibi ülkelerde toplumsal cinsiyet örüntülerinden temellenen "bana bir şey olmaz" algısı da eklenebilir.

Dünya genelinde düşme trendi gözlenmesine rağmen Türkiye, yeni vakaların "en hızlı arttığı" ülkelerden biri. Ülkede son on yılda HIV vakalarında %465 artış kaydedildi. Üstelik yeni tanı alanların %49'u, 25-49 yaş aralığındaki genç insanlar. Bu veriler, bize HIV enfeksiyonunun yakın gelecekte de önemli bir halk sağlığı sorunu olmaya devam edeceğini gösteriyor.

Bu veriler bize daha çok çalışmamız gerektiğini de söylüyor. Öncelikle, HIV'in "artık korkulacak bir enfeksiyon olmadığını" her fırsatta yinelememiz gerekiyor. İki yıl önce 21.000'den fazla kişi ile yürütülen bir araştırma, katılımcıların %77.3'ünün HIV/AIDS ile ilgili "hiçbir bilgisi" olmadığını ortaya koymuştu. Hiç bilginin olmaması kötü ama yanlış bilgi çok daha kötü. HIV ile ilgili korkunun üretilmesinde sorun, bulaş yollarının yanlış bilinmesinden kaynaklanıyor. Bu nedenle, öncelikle HIV'in hangi yollar ile bulaşmadığını hatırlatmakta fayda var. HIV;

HIV, korunmasız (kondomsuz) cinsel ilişki, test yapılmamış kan, doku ve organ nakilleri, damar-içi ortak kullanılan şırıngalar ve kesici/delici alet yaralanmaları ile bulaşır. Bir başka bulaş yolu da anneden-bebeğe bulaştır ki, doğru tedavi ile bu bulaş yüzde yüz engellenebilmektedir.

Bilmemiz gereken bir gerçek HIV'den korkmaya gerek yoktur. Bugünkü tedavi seçenekleri, kişinin yaşama kalitesini etkilemeden, genelde günde tek bir ilaç olarak sağlıklı yaşamasını mümkün kılmaktadır. Dolayısıyla bugün HIV ile yaşamak, diyabet veya hipertansiyon gibi bir kronik hastalık ile yaşamaktan farklı değildir. Elbette öncelik riskli davranışlardan kaçınmak, dolayısıyla korunmadır. Ancak şüpheli bir durum var ise test yaptırmak ve HIV durumunu bilmek kritiktir. Test sonucu HIV (+) ise tedaviye bir an önce başlamak ve düzenli tedavi alarak virüsün baskılanmasını sağlamak temel anahtardır. Unutmamamız gereken en önemli konu test ve tanı hizmetleri ile tedavi hizmetleri ülke genelinde yaygın ve ücretsizdir. Ayrıca bu konu özelinde destek ve danışmanlık hizmeti veren sivil toplum kuruluşlarına ulaşmak da mümkündür.

Bilmek, korkularımızla baş etmenin en kısa yolu. Bu kısa yol, uzun ve sağlıklı bir yaşama açılmaktadır.

HAZIRLAYAN: BİYOLOG CEM YÜKSEL